

רשומות

הצעות חוק

14 בפברואר 1994

2247

ג' באדר התשנ"ד

עמוד

224 הצעת חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 11) (טיפול נפשי בקטין), התשנ"ד-1994

תיקון עקיף:

חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991

[770] **הצעת חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 10) (טיפול נפשי בקטין), התשנ"ד-1994***

1. תיקון סעיף 1
בסעיף 1 לחוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך-1960¹ (להלן - החוק העיקרי), אחרי ההגדרה של "בית משפט" יבוא:
- "ועדה פסיכיאטרית" - כמשמעותה בחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991² (להלן - חוק טיפול בחולי נפש), שחבר בה פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער;
- "פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער" - רופא שהוא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר לפי תקנות שהותקנו לפי סעיף 17 לפקודת הרופאים, או מתמחה בענף זה;
2. אחרי סעיף 3א לחוק העיקרי יבוא:
- 3ב. (א) בית משפט הדין בענינו של קטין רשאי להורות לקטין להתייב לבדיקה אצל פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, במקום שיוורה ובתנאים שיקבע, לצורך אבחון מצבו הנפשי של הקטין, אם סבר שקיימת אפשרות של ממש כי הקטין חולה במחלת נפש או סובל מהפרעה נפשית או התנהגותית העלולים לגרום נזק להתפתחותו.
- 3ב. (ב) הוראה לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלושים ימים.
- 3ג. (א) בית משפט הדין בענינו של קטין רשאי להורות על אשפוז קטין בבית החולים כמשמעותו בחוק טיפול בחולי נפש, בתנאים שיקבע, לצורך אבחון מצבו הנפשי של הקטין, אם סבר, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, כי קיימת אפשרות של ממש כי הקטין חולה במחלת נפש או סובל מהפרעה נפשית או התנהגותית העלולים לגרום נזק חמור להתפתחותו, ולא ניתן לאבחון את מצבו הנפשי של הקטין אלא בדרך אשפוז.

הוספת סעיפים 3ב עד 3ג

בדיקה פסיכיאטרית מרפאתית

בדיקה פסיכיאטרית באשפוז

דבריו הסבר

נסיון ליישם את עקרונות האמנה הבינלאומית לזכויות הילד - לתת יותר דגש לרצון הקטין, למסד את יכולתו לבטא את רצונו, במקרה זה - לתת לקטין מעל גיל מסוים אפשרות להתנגד לאשפוז שלא מרצונו.

כוונת התיקונים אלה לקבוע את סמכות בית המשפט לנוער בכל הנוגע לאשפוז פסיכיאטרי של ילדים ומתבגרים, לצמצם ולהגדיר את העילות לאשפוז, אך לאפשר במקביל לבית המשפט לשקול את מכלול האינטרסים, בעיות רפואיות, ההקשר המשפחתי והחברתי, ואת טובת הילד. כמו כן באים התיקונים להסדיר מערך בקורות מתאים בכל מקרה של אשפוז פסיכיאטרי לקטין, מרצון או שלא מרצון, ולדאוג להימצאות פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער כחבר בוועדות הפסיכיאטריות הדנות בענינו.

בשנת 1991 נחקק החוק לטיפול בחולי נפש. חוק זה דאג לאיזון בין האינטרסים של החברה מצד אחד, ושל חולה הנפש מצד שני. לאשפוז פסיכיאטרי השלכות מרהיקות לכת על חיי המאושפז - הדבר כרוך בסטיגמטיזציה חברתית, ואשפוז שלא לצורך יכול להסב נזק רפואי למאושפז.

השלכותיו השליליות של אשפוז שלא לצורך של קטינים חמורות במיוחד. אספקטים מסוימים הקשורים לאשפוז קטינים לא זכו להתייחסות הולמת בחוק לטיפול בחולי נפש.

התיקונים המוצעים לחוק הנוער (טיפול והשגחה) והחוק לטיפול בחולי נפש באים להעניק הגנות לקטינים, לפי צרכיהם המיוחדים. נקודת המוצא היא טובת הילד. תוך

* הצעת חוק מס' תתש"ס; הועברה לוועדה ביום ה' בשבת התשנ"ד (20 בדצמבר 1993).

¹ ס"ח התש"ך, עמ' 52; התשנ"א, עמ' 140.

² ס"ח התשנ"א, עמ' 58 ועמ' 130.

(ב) הוראה לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שבעה ימים.

3ד. (א) בית המשפט הדרן בענינו של קטין רשאי להורות על טיפול פסיכיאטרי בקטין הזקוק לטיפול, אף אם הקטין אינו חולה במחלת נפש, במקום שיורה ובהנאים שיקבע, ובלבד שנוכח, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, כי מצבו הנפשי של הקטין מצריך טיפול פסיכיאטרי, וכי עלול להיגרם נזק להתפתחותו אם לא יקבל את הטיפול.

טיפול
פסיכיאטרי
מרפאתי

(ב) הוראה לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלושה חודשים; בית המשפט רשאי, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, להאריך מדי פעם בפעם את תקופת הטיפול המרפאתי לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים.

3ה. (א) בית המשפט הדרן בענינו של קטין רשאי להורות על אשפוז של הקטין בבית החולים כמשמעותו בחוק טיפול בחולי נפש, לצורך טיפולו הנפשי, אם ראה על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ונוער, כי נתיקים אחד מאלה:

אשפוז לצורך
טיפול מרפאתי

(1) הקטין חולה במחלת נפש ונתקיימו בו העילות לאשפוז כפוי האמורות בסעיף 9 לחוק טיפול בחולי נפש;

(2) הקטין חולה במחלת נפש, אף אם לא נתקיימו בו העילות כאמור בפסקה (1), אך מצבו הנפשי מצריך טיפול;

(3) הקטין סובל מהפרעה נפשית או התנהגותית קשה המצריכה טיפול;

ובלבד שלענין פסקאות (2) ו-(3) יורה בית המשפט על אשפוז, רק אם ראה כי לא ניתן לטפל בקטין אלא בדרך של אשפוז, וכי עלול להיגרם נזק חמור להתפתחותו אם לא יקבל את הטיפול באשפוז.

(ב) הוראה לפי סעיף קטן (א) תהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על 14 ימים; בית המשפט רשאי להאריך מדי פעם את תקופת הטיפול באשפוז לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים, לפי המלצה של ועדה פסיכיאטרית.

(ג) ועדה פסיכיאטרית לא תמליץ על הארכה של תקופת אשפוז כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן שוכנעה שמוסיף להתקיים בקטין תנאי מן התנאים לאשפוז לפי סעיף קטן (א).

תיקון סעיף 20

3. האמור בסעיף 20 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) סמכויות בית משפט לפי סעיפים 3ב עד 3ה באות להוסיף על הסמכויות הנתונות לכל אדם לפי חוק טיפול בחולי נפש."

4א. (א) בסעיף זה, "אחראי על קטין" - הורה, הורה מאמץ או אפוטרופוס.

"אשפוז מרצון של קטין"

(ב) אשפוז מרצון של קטין חולה ייעשה בידי הורה או בידי אפוטרופוס, ולענין זה יראו את הבקשה וההסכמה של ההורה או האפוטרופוס כבקשת הקטין והסכמתו.

(ג) לא יאושפו קטין, שמלאו לו שש עשרה שנים, אם הוא מתנגד לאשפוזו בידי הורה או אפוטרופוס, אלא באישור בית המשפט לנוער, במשמעותו בחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 (להלן בסעיף זה - חוק הנוער), בהליכים לפי אותו חוק.

(ד) ראה מנהל, פסיכיאטר או אדם אחר המטפל בקטין בבית החולים, כי קטין שאושפו בידי הורה או אפוטרופוס מתנגד לאשפוז, יודיע על כך, בהקדם האפשרי, לפקיד סעד כמשמעותו בחוק הנוער.

(ה) אשפוז של חולה קטין מרצון האחראי עליו יהיה לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים.

(ו) הועדה הפסיכיאטרית רשאית, לפי בקשה מנומקת בכתב מאת המנהל, להאריך מדי פעם בפעם את תקופת האשפוז לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים.

(ז) האחראי על הקטין, פקיד סעד, או קטין שמלאו לו שש עשרה שנים, וכן המנהל, רשאים בכל עת לפנות אל הועדה הפסיכיאטרית בבקשה לדיון נוסף בענין האשפוז של הקטין.

(2) בסעיף 24, סעיף קטן (ד) יסומן (ה), ולפניו יבוא:

(ד) בועדה פסיכיאטרית הדנה בענינו של קטין יהיה חבר אחד לפחות שהוא רופא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר לפי תקנות המומחים, או מתמחה בענף זה.

חברי הכנסת: בני טמקין, תמר גוז'נסקי,
יצחק לוי, עמיר פריץ